

TARTALMI ÖSSZEFOGLALÓ

a helyi önazonosság védelméről szóló törvénytervezethez

Az Alaptörvény módosítása a helyi közösség önazonosságához való jogát alkotmányos alapjogi szintre emelte. Kimondja, hogy „A tartózkodási hely szabad megválasztásához való jog gyakorlása nem járhat Magyarország helyi közösségei önazonosságához való alapvető jogának sérelmével.” A helyi önazonosságához való jog alaptörvényi szintre emelése révén a közösség meghatározhatja azt, hogy a településre kik települhetnek be, vagy azt, hogy a beköltözni szándékozók szert tehetnek-e a településen ingatlanra.

A törvény tervezete meghatározza a helyi önazonosságához való jog tartalmát, részjogosultságait, a jog érvényre juttatásának önkormányzati eszközeit és az ehhez kapcsolódó anyagi és eljárási szabályokat.

Betelepülő főszabályként az, aki a településen ingatlantulajdonnal és lakóhellyel nem rendelkezik, és a településen kíván ingatlant szerezni vagy lakcímet létesíteni. Az általános definíciótól az önkormányzat kedvezőbb irányba korlátlanul eltérhet, ezzel bármilyen csoportot mentesíthet a betelepülést korlátozó előírások hatálya alól.

A települési önkormányzat szabadon választhat a jogvédelmi eszközök közül, és az alkalmazás feltételeinek meghatározásában is viszonylag tág szabályozási szabadsággal rendelkezik.

A tervezet szerinti jogvédelmi eszközök a következők:

1. Dologi jellegű helyi önazonosságvédelmi eszközök

a) Ingatlanszerzés kizárása

A tervezet alapján a termőföld kivételével (ide nem értve a zártkerteket) valamennyi ingatlanra a betelepülők szerzési tilalma mondható ki, az adásvételen felül ideértve az ingatlan használatát lehetővé tevő bármely szerződést is.

b) Elővásárlási jog

A szabályozás a termőföldek szerzésére vonatkozó szabályozási mintából indul ki, amely a földtulajdont szuverenitási kérdésnek, az életfeltételek biztosítása egyik fundamentumának tekinti.

Az elővásárlási sorrend a következő:

1. más jogszabály erejénél fogva elővásárlásra jogosult,
2. az önkormányzat,
3. az ingatlannal telekhatáros ingatlan tulajdonosa,
4. az ingatlannal telekhatáros ingatlanon lakóhellyel rendelkező.

c) Az ingatlanszerzés feltételhez kötése

Az önkormányzat a betelepülő ingatlanszerzését feltételhez vagy kötelezettség teljesítéséhez kötheti. Előírhatja, hogy a betelepülő a betelepülés feltételeként valamely, a közösség

önazonossága, szokásai, hagyományai szempontjából releváns feltételt, vagy valamilyen, a közösség javát szolgáló kötelezettséget teljesítsen.

2. Személyi jellegű helyi önazonosságvédelmi eszközök

a) A lakcímlétesítés tilalma vagy feltételhez kötése

Az önkormányzat akár a lakóhely, akár a tartózkodási hely esetében előírhatja, hogy a településen ilyen nem létesíthető, vagy az önkormányzat által meghatározott valamely feltétel mellett létesíthető. Ez utóbbi hasonló az ingatlanszerzés feltételhez kötéséhez.

b) A betelepülők adója

Az önkormányzat adóztathatja a betelepülőket. Az adózásra vonatkozó részletszabályokat a helyi adókról szóló törvény fogja rögzíteni.